

Holdninger til Europa og EU

Landsomfattende omnibus

12. – 14. oktober 2015

Oppdragsgiver: Europabevegelsen

Prosjektinformasjon

Formål:	Måle holdninger til Europa og EU
Dato for gjennomføring:	12. – 14. oktober 2015
Datainnsamlingsmetode:	Telefonintervju
Antall intervjuer:	1001
Utvalg:	Det er trukket et representativt utvalg av befolkningen over 18 år. Utvalget er trukket tilfeldig fra husstandenes fasttelefon, i tillegg til tilfeldig trukket utvalg av mobiltelefonnummer.
Vekting:	Resultatene er vektet i forhold til kjønns- og alderssammensetningen i befolkningen.
Feilmargin:	Resultatene må tolkes innenfor feilmarginer på +/-2 -3 prosentpoeng for hovedfrekvensene. Feilmarginene for undergrupper er større.
Oppdragsgiver:	Europabevegelsen
Kontaktperson:	Kirsti Methi
Respons Konsulent:	Thore Gaard Olaussen

Hovedtall oppsummert

1. Hvor sterk eller svak tilknytning føler du at du har til følgende geografiske enheter eller områder?

a) Norden?

	Respons Oktober 2015
Sterk tilknytning til Norden	68 %
Middels tilknytning til Norden	26 %
Svak tilknytning til Norden	5 %
Ikke sikker	1 %
Antall spurte	1001

b) Europa?

	Respons Oktober 2015
Sterk tilknytning til Europa	43 %
Middels tilknytning til Europa	48 %
Svak tilknytning til Europa	8 %
Ikke sikker	1 %
Antall spurte	1001

c) Norge?

	Respons Oktober 2015
Sterk tilknytning til Norge	93 %
Middels tilknytning til Norge	6 %
Svak tilknytning til Norge	1 %
Ikke sikker	0 %
Antall spurte	1001

Nordmenn føler sterkest tilknytning til Norge, dernest kommer Norden, og til slutt Europa.

Følelse av tilknytning til noe er generelt stigende med alder. Personer under 30 år føler svakere tilknytning både til Norge, Norden og Europa enn det den øvrige befolkningen gjør. Utslaget for den yngste gruppen er signifikant for alle tre geografiske enheter.

Følelse av tilknytning til Europa er også stigende med utdanning. Utslaget for gruppen med høyest utdanning er signifikant i forhold til gjennomsnittet.

Blant velgerne i de politiske partiene er det færrest som føler tilknytning til Europa blant Senterpartiets velgere. I denne velgergruppen er det bare 29 prosent som føler sterk tilknytning til Europa. Dette er signifikant utslag. For de øvrige partiene er det ingen signifikante utslag.

2. Tre personer diskuterer fellesskap og relasjoner mellom nasjoner og folk:

ROTÉR REKKEFØLGEN

A sier: Vi har mest til felles med folk i andre europeiske land.

B sier: I dagens verden er alle folk like viktige for meg uansett hvor de bor i verden.

C sier: Når alt kommer til alt er folk i Norge viktigere for meg enn folk fra andre land.

Hvem er du mest enig med?

	Respons Oktober 2015
Mest enig med A	23 %
Mest enig med B	49 %
Mest enig med C	24 %
Ikke sikker	4 %
Antall spurte	1001

Nordmenn er mest enig med B – at alle er like viktige uansett hvor de bor i verden. A og C oppnår omtrent like stor tilslutning.

Person B – at alle uansett hvor man bor er like viktige - får størst oppslutning blant kvinner og yngre velgere. Utslagene for disse gruppene er signifikante.

Blant velgerne i de politiske partiene er det størst oppslutning om B blant velgerne på venstresiden (Rødt, SV og MDG) og blant KrF-velgerne. Høyres velgere er delt omtrent i 3 like store grupper, mens person C har størst oppslutning blant Frp-velgerne.

3. EU ble opprettet for snart 60 år tilbake. Mener du EU har bidratt mest positivt for landene i Europa, har det bidratt mest negativt, eller har EU verken bidratt positivt eller negativt for landene i Europa?

	Respons Oktober 2015
EU har bidratt mest positivt	44 %
Verken positivt eller negativt	27 %
EU har bidratt mest negativt	17 %
Ikke sikker	11 %
Antall spurte	1001

Flest nordmenn mener EU har bidratt positivt for landene i Europa. I alt 44 prosent mener dette. Vel en fjerdedel mener EU verken har bidratt positivt eller negativt, mens kun 17 prosent mener EU har bidratt negativt for landene i Europa. Også blant velgere som ikke ønsker EU-medlemskap er det overvekt som mener EU har bidratt positivt. I denne gruppen mener 34 prosent at EU har bidratt positivt, mens 23 prosent mener EU har bidratt negativt.

Dess høyere utdanning dess større oppslutning om at EU har bidratt positivt. Blant personer med mer enn 6 års videreutdanning utover grunnskole svarer 51 prosent at EU har bidratt positivt, mot bare 38 prosent blant personer med inntil 3 års videreutdanning. Disse utslagene er signifikante.

Størst oppslutning om at EU har bidratt positivt er det blant velgere som stemmer Venstre og Høyre. Utslagene her er signifikante. Også blant velgere som stemmer Ap og KrF er det en klar overvekt som mener EU har bidratt positivt.

4. Kan du nevne noe, der du mener EU har bidratt positivt?

	Respons Oktober 2015
Fredelig sameksistens mellom landene	25 %
Økonomisk utvikling og handel mellom landene	25 %
Kulturell utvikling og forståelse	6 %
Politisk stabilitet	7 %
Schengen-samarbeidet, åpne grenser	4 %
Demokratiutvikling i Øst-Europa	1 %
Samarbeid mellom landene	3 %
Felles valuta, euro	1 %
Felles lovgivning	1 %
Håndtering av flyktningkrisen	1 %
Annet	3 %
Ikke noe spesielt	23 %
Ikke sikker	17 %
Antall spurte	1001

Fredelig sameksistens og økonomisk utvikling og handel er det som oftest nevnes der EU har bidratt positivt. Dernest kommer politisk stabilitet og kulturell utvikling og forståelse. Det er spesielt de eldre og personer med høy utdanning som peker på fredelig sameksistens mellom landene. Utslagene her er signifikante.

Menn peker i større grad enn kvinner på både økonomisk utvikling og fredelig sameksistens. Blant kvinnene svarer 30 prosent at man ikke ser noe spesielt som er positivt. Det er nok her vi finner noe av årsaken til at kvinner mer skeptiske til EU-medlemskap enn det mennene er.

Velgere som stemmer Venstre og SV har også størst tilbøyelighet til å peke på fredelig sameksistens, mens velgere som stemmer Høyre i større grad peker på økonomisk utvikling og handel mellom landene.

5. Kan du nevne noe, der du mener EU har bidratt negativt?

	Respons Oktober 2015
Store økonomiske skiller mellom landene	14 %
Udemokratisk system	9 %
Tungrodd byråkrati	8 %
Sentralisering	6 %
Schengen og flyktningkrisen	6 %
Eurosamarbeidet og fellesvaluta	3 %
Arbeiderrettigheter, sosial dumping	1 %
Landbrukspolitikken	2 %
Påtvungne direktiver	4 %
Annet	8 %
Ikke noe spesielt	27 %
Ikke sikker	20 %
Antall spurte	1001

Store økonomiske skiller mellom landene er det som oftest nevnes der EU har bidratt negativt. Dernext kommer udemokratisk system og tungrodd byråkrati.

Velgere som stemmer Senterpartiet og Rødt har størst tilbøyelighet til å peke på udemokratisk system, mens velgere som stemmer Frp i større grad peker på tungrodd byråkrati. Utslagene her er signifikante.

Nesten 30 prosent finner ikke noe spesielt der EU har bidratt negativt, og ytterligere 20 prosent er usikker på hva man skal svare på dette spørsmålet. Dette er høyere andeler enn det vi fant for spørsmålet om hva EU har bidratt positivt. Flere velgere peker altså på positive bidrag fra EU enn på negative bidrag fra EU.

6. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

a) Når jeg hører begrepet Europa - tenker jeg på noe positivt, mens når jeg hører begrepet EU – tenker jeg på noe negativt

	Respons Oktober 2015
Helt enig	19 %
Delvis enig	25 %
Verken enig eller uenig	21 %
Delvis uenig	14 %
Helt uenig	18 %
Ikke sikker	4 %
Antall spurte	1001

b) Med norsk EU-medlemskap ville vi miste kontrollen over naturressursene i Norge

	Respons Oktober 2015
Helt enig	33 %
Delvis enig	24 %
Verken enig eller uenig	10 %
Delvis uenig	10 %
Helt uenig	14 %
Ikke sikker	8 %
Antall spurte	1001

c) EU er avgjørende for å løse flyktnings situasjonen i Europa i dag

	Respons Oktober 2015
Helt enig	36 %
Delvis enig	26 %
Verken enig eller uenig	11 %
Delvis uenig	8 %
Helt uenig	12 %
Ikke sikker	6 %
Antall spurte	1001

Størst tilslutning får påstanden om at EU er avgjørende for å løse flyktnings situasjonen i Europa. Til sammen 62 prosent er helt eller delvis enig i denne påstanden. Men mange er også enig i at EU-medlemskap ville føre til at Norge mister kontrollen over naturressursene. I alt 57 prosent slutter seg til dette.

En overvekt av de spurte er enig i påstanden om at Europa er positivt og EU negativt. I alt 44 prosent er helt eller delvis enig i påstanden, mens 32 prosent er helt eller delvis uenig i dette.

Påstanden om at Norge mister kontrollen med naturressursene får høyest oppslutning blant velgere som er mot EU-medlemskap, mens påstanden om at EU er avgjørende for en løsning av flyktnings situasjonen får høyest oppslutning blant tilhengerne av EU-medlemskap.

Videre viser bakgrunnstallene at personer med lav utdanning i størst grad slutter opp om påstanden om tap av naturressursene, mens personer med høy utdanning i størst grad slutter opp om påstanden om at EU er avgjørende for en løsning av flyktningkrisen.

7. Mener du Norge bør bli medlem av EU?

	Respons Oktober 2015
Ja	18 %
Nei	73 %
Ikke sikker	9 %
Antall spurte	1001

Det store flertallet mener Norge ikke bør bli medlem av EU. Motstanden holder seg stor innen de fleste grupper av befolkningen.

Flest tilhengere finner vi blant grupper med høy utdanning, og blant velgere som stemmer Venstre eller Høyre. Men også blant disse gruppene er det en overvekt som mener Norge ikke bør bli medlem av EU.

8. Tror du et norsk medlemskap i EU ville bidratt positivt eller negativt på følgende områder:

a) Utvikling av demokratiet i Norge?

	Respons Oktober 2015
Ville bidratt positivt	17 %
Ville bidratt negativt	55 %
Ikke sikker	28 %
Antall spurte	1001

b) Velferdsutviklingen i Norge?

	Respons Oktober 2015
Ville bidratt positivt	15 %
Ville bidratt negativt	62 %
Ikke sikker	23 %
Antall spurte	1001

c) Norsk eksportnæring?

	Respons Oktober 2015
Ville bidratt positivt	62 %
Ville bidratt negativt	17 %
Ikke sikker	21 %
Antall spurte	1001

d) For nordmenn som vil jobbe eller studere i EU?

	Respons Oktober 2015
Ville bidratt positivt	70 %
Ville bidratt negativt	8 %
Ikke sikker	22 %
Antall spurte	1001

Det store flertallet mener norsk EU-medlemskap ville bidratt negativt for både demokratiet og velferdsutviklingen i Norge.

Samtidig mener et vel så stort flertall at norsk EU-medlemskap ville bidratt positivt for norsk eksportnæring, og for nordmenn som vil jobbe eller studere i EU.

På spørsmålet om hvordan EU ville bidra i forhold til demokratiutviklingen og velferdsutviklingen i Norge, er det i stor grad enighet om at EU-medlemskap ville bidra negativt. Den største uenigheten går – ikke unaturlig – mellom tilhengere og motstandere av EU-medlemskap. EU-tilhengerne mener medlemskap ville bidra positivt både for demokratiutviklingen og velferdsutviklingen i Norge, mens EU-motstanderne mener ganske klart at EU-medlemskap ville bidra negativt.

Bergen, 22. oktober 2015

Thore Gaard Olaussen